

שם המחקר: "אהבה ללא גבולות?" - תפיסות עובדים סוציאליים ביחס לזוגיות של אנשים עם מוגבלות

שכלית במסגרות דיור חוץ- ביתיות

שנה : 2020

מס' קטלוגי : 890-104-2018

שם החוקר: חן בונדורבסקי- הימן בהנחיית ד"ר רוני הולר.

רשות המחקר: בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ע"ש פאול ברוואלד, האוניברסיטה העברית

בירושלים

מגבלות המחקר:

יש לבחון את מסקנות מחקר זה לאור מספר מגבלות, המרכזיות שבהן עוסקות באוכלוסיית המחקר, במדגם ובתהליך הדגימה. ראשית, כבכל מחקר איכותני, גם מחקר זה אינו מתיימר להכללה סטטיסטית אלא להכרה ייחודית של המקרה המוצג, וזאת בשל דגימה שאינה הסתברותית ועקב מספר משתתפים קטן יחסית, כנהוג במסורת האיכותנית (שקדי, 2003). תהליך הדגימה וגודל המדגם עשויים להוביל לכך שהמדגם אינו מייצג נאמנה את אוכלוסיית העובדים הסוציאליים העובדים במסגרות דיור חוץ ביתיות. הטייה נוספת נעוצה בכך שייטכן שהעובדים אשר הסכימו להשתתף במחקר, הם העובדים המחזיקים בעמדות הנחשבות ליברליות ומודרניות יותר ובעקבות עובדה זו, הרגישו בנוח לספר אודות תפיסותיהם. ייתכן שהטייה זו בתהליך הדגימה, הביאה עמה ייצוג יתר של עמדות ליברליות.

מגבלה נוספת הקשורה לאוכלוסיית המחקר היא העובדה כי משתתפי המחקר הנם עובדים סוציאליים בדירות בקהילה או בהוסטלים. כלומר, במחקר זה לא השתתפו עובדים סוציאליים אשר עובדים במעונות. מעונות אלו, המהווים את סוג המסגרת החוץ-ביתית השכיחה בישראל עבור אנשים עם מוגבלות שכלית, לרוב מאופיינים באופי מוסדי יותר ומשלב פחות בקהילה. כמו כן, במסגרות אלו לרוב, הדיירים זקוקים ליותר תמיכות (שלום, בן-שמחון וגורן, 2015). ייתכן מאוד כי במסגרת דיור כזו, עמדותיהם של העובדים הסוציאליים היו שונות באופיין.

מגבלה נוספת קשורה להליך המחקר. באופן ספציפי יותר, ייתכן שהעובדה כי החוקרת הנה עובדת סוציאלית אשר עובדת גם היא עם אנשים עם מוגבלות שכלית, הובילה לנסיון לענות תשובות מסוימות ולהימנע מחשיפה כנה של העמדות בנושא. מגבלה זו מועצמת עוד יותר בשל העובדה כי עם חלק מצמצם ממשתתפי המחקר הייתה לחוקרת היכרות מוקדמת. במחקר איכותני, לחוקר עצמו יש השפעה על התנהגות המראיינים בשל קרבתו אליהם וטיפול קשרים עמם (צבר-בן יהושע, 2005). ייתכן כי לאור עובדה זו, חלק ממשתתפי המחקר, הרגישו צורך ברצייה חברתית ובתוך כך, השיתוף בעמדותיהם הותאם למה שלדעתם מצופה מהם על ידי החוקרת והשקפותיה.

המלצות למחקרי המשך

מחקר זה התמקד בזוגיות של אנשים עם מוגבלות שכלית מתוך נקודת מבטם ותפיסת עולמם של העובדים הסוציאליים. אוכלוסיית המחקר הייתה עובדים סוציאליים במסגרות דיור של אנשים עם מוגבלות שכלית. מחקר המשך אפשרי יעסוק בתפיסותיהם של אנשים עם מוגבלות שכלית ביחס לנושא. מחקר שכזה, אודות תפיסותיהם של זוגות המתגוררים במסגרות דיור חוץ ביתיות, נערך על ידי נוימן ורייטר (2015), עם זאת אין כמעט מחקרים בישראל אודות תפיסתם לגבי הנושא. כמו כן, מעניין יהיה לחקור גם את תפיסותיהם של זוגות עם מוגבלות שכלית שאינם מתגוררים במסגרות דיור, ובתוך כך לעמוד על ההבדלים בתפיסות בנושא הזוגיות בין זוגות המתגוררים בקהילה לבין זוגות המתגוררים במסגרות דיור. מחקרים שכאלו

יאפשרו לשפוך אור נוסף על ההזדמנויות והחסמים בתחום הזוגיות שמביאים עמם המגורים במסגרות הדיור, כמו גם על הפערים בתפיסות בין אנשי המקצוע לבין קהל לקוחותיהם: אנשים עם מוגבלות שכלית. כוון מבטיח נוסף הוא עמדותיהם של קובעי מדיניות ביחס לזוגיות של אנשים עם מוגבלות שכלית. גם בתחום זה, אין כמעט מחקרים בישראל. כמו כן, מחקרים רבים בעולם מתייחסים בעיקר לעמדות לגבי מיניות ולא לגבי הזוגיות כמכלול. ממחקר זה וממחקרים בעולם, שהתמקדו בעמדות של אנשי צוות בנושא מיניות של אנשים עם מוגבלות שכלית, עולה כי המדיניות בנושא הנה עמומה, וההנחיות על פיהן אנשי הצוות מתבקשים לעבוד אינן ברורות. יתר על כן, ממצאי המחקר העלו שורה של חסמים ברמת המדיניות, כמו המרחב המצומצם לפרטיות והיעדר אפשרויות רבות למגורים משותפים. לאור כל זאת, חשוב יהיה לבדוק את עמדותיהם של קובעי המדיניות.

- [למחקר המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)